

5. ДЕЯКІ ЕКОЛОГО-МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІВКИ СІРОЇ НА ЗАХІДНОМУ ПОДІЛЛІ

Балабан Р.Б. - студент 5 курсу

(Тернопільський державний педагогічний інститут)

Науковий керівник: к.б.н., доц. Пилявський Б.Р.

Полівка сіра (*Microtus arvalis* Pall) - фоновий євріотпний вид мишовидних гризунів агроценозів Тернопільщини.

Спостереження за звірками та їх відлови ми проводили на посівах конюшини. Всього за 1993-1994 рр. відпрацьовано 500 пастко-діб і здобуто 39 екземплярів звірків, з яких знято морфологічні показники: довжина тіла (L), довжина хвоста (Ca), довжина ступні (Pl), висота вуха (Au). Для визначення чисельності полівок нами було закладено 12 пробних ділянок розміром 10 x 10 м.

Опрацьовані морфологічні показники показали, що довжина тіла самців та виступаючі частини тіла (довжина хвоста, довжина ступні та висота вуха) дещо більші від цих же показників самок, а в молодих особин вони помітно менші.

Отримані дані також показали, що просторова структура популяції полівки сірої відзначається груповим схоластичним характером розселення звірків, що пов'язано в свою чергу з однорідними умовами проживання та колоніальним способом життя полівок. На 100 кв.метрів припадає від 3 до 5 колоній, а на 1 кв.метр - від 3 до 6 отворів. Співвідношення особин, яке характеризує статеву структуру популяції, виглядає таким чином: ♂♂ - 65%; ♀♀ - 35%.

Вікова структура популяції змінюється протягом сезонів року. Навесні тут переважають дорослі особини минулого року народження, потім до них приєднується молодь перших двох поколінь. До часу появи третього і четвертого покоління стають статовозрілими перші. До такої популяції вливається генерація попереднього покоління.

Восени популяція полівки сірої складається з різновікових особин із співвідношенням молодих і дорослих 1:1.

Що стосується динаміки популяції, то слід зазначити, що за період дослідження чисельності полівки сірої в 1994 році спостерігалась дещо меншою порівняно з такою у 1993 році. Що ж до сезонних змін, то кількість звірків на посівах конюшини збільшується восени.